

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 460 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyuu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining innovatsion pedagogik kompetentligini rivojlantirish mexanizmi	10
<i>Mirzaraxonova Maftuna Ibroximjon qizi</i>	
Elementlarini integratsiya qilish: nazariy va amaliy yondashuv	13
<i>Ne'matov Karimjon Shavkat o'g'li</i>	
O'qish savodxonligi darslarida kitobxonlik kompetensiyasini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari ...	19
<i>Mahmudova Shoirra Shavkat qizi</i>	
O'zbek milliy musiqasi asosida talablarda estetik did va ijro madaniyatini rivojlantirish metodikasi.....	25
<i>Gadoyeva Muborak Jumaqulovna</i>	
O'quvchilarning yozuv kompetensiyasini baholash mezonlarini takomillashtirish masalalari.....	30
<i>Abdurashidova Xafiza Abdurashidovna</i>	
Xurshid Do'st Muhammad qissalarida rivoyatchi strategiyasi.....	34
<i>Uzoqova Nargiza Yuldosh qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirishda innovatsion texnologiyalarining ahamiyati	37
<i>Eshpulatov Shakir Nabiyevich, Ahrorova Ozoda Amriddinovna</i>	
"Xonada o'simliklarni o'stirish" intellekt xaritasi (Mind Map) yordamida o'quvchilarda ekologik tarbiya va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	41
<i>G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda amaliy mashg'ulotlarning tashkiliy-pedagogik jihatlari.....	46
<i>Joldasov Ixtiyor Suyundikovich</i>	
Boshlang'ich sinflarda iqtisodiy tarbiyani shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari	50
<i>N. Asadov</i>	
Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda kreativ kompetentlik va kasbiy muvaffaqiyat o'rtasidagi bog'liqlik mezonlari.....	53
<i>G. Xamidova</i>	
Gamifikatsiya elementlarining bakalavr talabalarini raqamli resurs yaratishga motivatsiyasiga ta'siri	56
<i>Maxkamova Dilshodaxon Xabibjon qizi</i>	
The Influence of Family Parenting Style on the Formation of Primary School Students' Personality	59
<i>Berdiyeva Mohloroyim Mirzohid qizi</i>	
Noto'liq oilalardagi onalarning tarbiyaviy uslublari va farzandlarining ijtimoiy-psixologik moslashuvi (O'zbekiston namunasida).....	64
<i>Ismoiljonov Ravshan Baxtiyor o'g'li</i>	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	69
<i>Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna</i>	
Matematika ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning metodik asoslari.....	73
<i>Mirzayeva Shahlo, Qodirova Muattar Ithom qizi, Rovshanova Yulduz Shovkat qizi</i>	
O'qishga motivatsiya tushunchasi uning nazariy-psixologik tahlili.....	77
<i>Azimova Rushana Zokirjon qizi</i>	
Oliy ta'lim talabalarida akademik prokrastinatsiyaning prediktorlari: akademik motivatsiya, umid va shaxs xususiyatlari	81
<i>Shodiboyev Shohruh Shuhrat o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantiruvchi markazlar integratsiyasini ta'minlash metodikasi.....	86
<i>Qahhorova Sevara Alimardonovna</i>	
O'quvchi-yoshlarni virtual olam ta'siridan himoya qilishning nazariy asoslari.....	90
<i>Isayeva Gulii Parpiyevna, Ravshanov Umidjon Abdiqodir o'g'li</i>	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik tafakkurni oshirishda mantiqiy masalalarning o'rni	93
<i>Xilvatova Go'zal Sultonovna</i>	
Pedagogika tarixini o'qitishda talabalarda tarixiy tafakkurni rivojlantirish	97
<i>Jurayev Bobomurod Tojiyevich</i>	
Bolalarda ona tilida tinglash hissini rivojlantirish usullari	101
<i>Nurmatova Muxlisa Akmal qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida ingliz tilini o'qitish samaradorligini oshirish (Kahoot, Quizlet va Moodle platformalari misolida)	106
<i>Yusupova Shahnoza Abduxafizovna</i>	
Sport maktablarida 16–18 yoshli nayza uloqtiruvchi sportchi-qizlarda portlovchi kuchni rivojlantirish	111
<i>Tursunova Surayyo Botir qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida pedagog kadrlarning uzluksiz kasbiy rivojlanishini ta'minlashda "Kasbiy rivojlanish kuni" va "Kasbiy rivojlanish soati" tadbirlari: amaliyot tahlili	115
<i>Gaffarov Azizjon Muhammadsaidovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarining faoliyatini samarali tashkil etishning nazariy jihatlarini (Learning outcomes) asosida	124
<i>Rabbimova Shaxnoza Soyib qizi</i>	
Bo'lg'usi o'qituvchilarda axloqiy madaniyat fazilatlarini qaror toptirishning pedagogik mexanizmlari	128
<i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>	
Yengil atletikachilarning musobaqa jarayonida tibbiy-pedagogik monitoringini takomillashtirish	132
<i>Mamadaliyev Abror Akbarjonovich</i>	
Sun'iy intellekt yordamida rus tilini o'qitish va uning samaradorligi	137
<i>Yagafarova Nazilya Rafailovna, Nazarov Sardor, Onorboyev Kamronbek</i>	
O'quvchilarda ilmiy dalillarni tahlil qilish va xulosa chiqarish kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi	142
<i>Baymurotova Mukaddas Xamdorovna</i>	
Ilmiy muxokamalarda pragmatik kompetentlikning roli	150
<i>Eshbo'riyeva Aziza Muhiddinovna</i>	
Talabalarda kognitiv-pragmatik kompetensiyalarni rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning mazmuni	155
<i>To'rabekova Aziza Mirzabek qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda motivatsiyani shakllantirishda interaktiv metodlarning o'rni	159
<i>Qamchibekova Roziyaxon Xasanboy qizi</i>	
Проблема разграничения понятий "концепт" и "понятие" в современной лингвистике: лингвосомиотический и когнитивно-дискурсивный анализ	164
<i>Якунина Ангелина Алишеровна</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida amaliy bezak san'ati naqsh elementlarini raqamli qayta ishlash va arxivlashtirish	169
<i>Jabbarov Rustam Ravshanovich</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining yozuv kompetensiyasini rivojlantirishda Design Thinking texnologiyasining metodik imkoniyatlari	176
<i>Amanbayeva Oydin Urazali qizi</i>	
Tez qalamchizgi mashqlarida psixologik-pedagogik yondashuvlarning ahamiyati	181
<i>Suyunov Navro'z Alisher o'g'li</i>	
Innovatsion yondashuv orqali bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish konsepsiyasi	186
<i>Xalilov Lenar Shevketovich</i>	
Tarbiya fani asosida o'quvchilarda huquqiy kompetentlikni rivojlantirish imkoniyatlari	190
<i>Jumanova Xafiza Xoliqulovna</i>	
Samarqand arxitektura-qurilish instituti va shahar infratuzilmasi rivojlanishi o'rtasidagi bog'liqlik (1950–1990-yillar)	195
<i>Abulqosimova Dildora Asrorovna, O'ralov Sodiqjon</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bolalar ta'limida ikkilamchi cheklovlarni kamaytiruvchi ta'lim texnologiyalari	199
<i>Qo'ziyeva Shahnoza Muhammadsoli qizi</i>	

MUNDARIJA SOÐERJANIE CONTENTS	O'quvchilarda milliy g'oya va mafkurani rivojlantirishda mumtoz musiqaning o'rni va ahamiyati 202 Baymanova Feruza Abralovna	202
	Ommaviy jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini tashkil etishning pedagogik asoslari 207 Xayitova Ulfatoy Tursunovna	207
	Yuqori sinf o'quvchilarida ijtimoiy faollikni shakllantirishning pedagogik mexanizmlari 211 Turg'unboev Sirojiddin Faxriddinovich	211
	Muhandislik ta'limida Bernulli va Puasson taqsimotlarini texnologik jarayonlar misolida o'qitish metodikasi... 216 Qo'ziboyeva Nozima Yoqubjon qizi, Maxmanazarov Sardor Toirjon o'g'li, Saydullayev Asadbek Xayrullo o'g'li	216
	Психолого-педагогические основы обучения теме “производная” в курсе алгебры и начал анализа президентской школы 225 Шахноза Холмуродова Зоир кизи	225
	O'qish savodxonligi darslarida Bloom taksonomiyasi va 4K kompetensiyalarining integrativ modeli 234 Farsaxonova Mastura Jalol qizi	234
	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim sifatini baholash mezonlari va monitoring tizimini takomillashtirish: indikatorlar asosidagi boshqaruv modeli 241 Jo'rayeva Dilrabo Kamoliddin qizi	241
	Maxsus mashqlar yordamida start tezligini oshirish metodikasi 244 Sitara Elova Axmatqulovna, Panjiyeva Gulzoda Eshdaviyat qizi	244
	Amudaryo foreli (<i>Salmo trutta oxianus</i>) O'zbekiston hududida tarqalishi va ekologiya ta'siri..... 248 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Xolmo'minova Sevinch Sirojiddinova, Qurbonazarova Marjona Zokirovna	248
	Suv va quruqlik muhitiga moslashgan amfibiyalarda adaptatsiya xususiyati 251 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Axmatmatova Feruza Shamsiddin qizi, Qo'ldoshova Ruxshona Navro'z qizi	251
	O'zbekistonda tarqalgan kaptarsimonlar xilma-xilligi, ularni tarqalishi, biologik xususiyatlari va amaliy ahamiyati 255 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Xolmo'minova Jasmina Baxtiyor qizi, Saidova Dilnoza Rustamovna	255
	Surxondaryo viloyatidagi qo'lqanotlilar turlarining morfologik tasnifi va hududiy farqlari 259 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Yarashova Sarvara Islomovna, Bahromova Shahzoda Abduqodirovna	259
	Игровые технологии как средство активизации коммуникативной деятельности учащихся на занятиях по русскому языку 267 Халикова Гульбахор Исановна	267
	Yoshlarni pedagogik kasbga yo'naltirish ishlarini o'rganishning konseptual va metodologik asoslari 270 Matkarimova Muxabbat Abuovna	270
	O'qish savodxonligini baholovchi topshiriqlar turlari 277 Rasulova Mushtariybonu	277
	Qoraqalpog'istonning shimoliy tumanlaridagi bolalarda tashqi nafas olish tizimi xususiyatlari 281 Orazbaeva Navbaxor Mratbaevna	281
	“Kompyuter tarmoqlari” fanini o'qitishda dasturiy-didaktik vositalardan foydalanish 285 Muqimov Shahzodbek Ixtiyor o'g'li	285
	Yangi O'zbekiston: yangilanish va taraqqiyot omillari (Qashqadaryo viloyati misolida)..... 288 Shomirzayev Maxmatmurod Xuramovich, Safarova Sevara Saloxiddinovna	288
	Raqamli ta'lim strategiyalaridan foydalanib o'qish samaradorligini oshirish 294 Narzullayeva Gulzira Xayrullo qizi, Abdusottarova Farog'at Olimjon qizi	294
	Oliy ta'limda “Zoologiya” kursini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish (“umurtqali hayvonlar” misolida)..... 299 Xonnazarova Mamlakat To'lqinovna	299
	Oliy ta'lim muassasalarida ommaviy sportni rivojlantirish strategiyalari 303 Xudoyberganov Javlonbek Soatboy o'g'li	303
	Accommodating a Teenage English Learner With Tourette-Related Stammering in Uzbekistan State Multilevel Test Preparation: A Single-Case Study 307 Yulduz Sultanova	307
	Yengil atletikada to'siqlar osha yugurish texnikasini takomillashtirish va o'rgatish uslubiyati 313 Chariyev Ulug'bek Abdujabbarovich, Radjabov Jaxongir Furkatovich	313

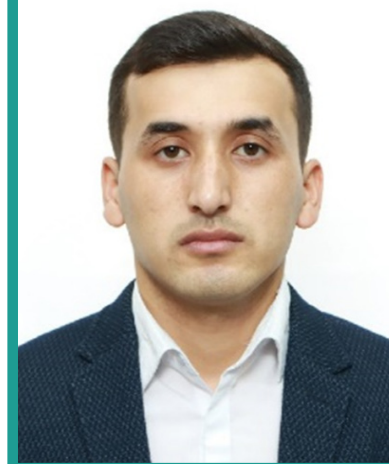
The Interaction of Language and Culture in Intercultural Conflict Communication	317
Gulnoza Khushnazarova	
O'smir shaxsida o'zini o'zi tushunish psixologik muammo sifatida.....	321
Mahmudov Abdurasul	
O'quvchilar nutqida milliy-madaniy leksik birliklarni qo'llashga o'rgatishda semantikashtirish	325
Tursunova Javhar Bakir qizi	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida boshlang'ich ta'limda matematik madaniyatni shakllantirish: Qori Niyoziy merosi asosida.....	329
Axmedova Nargiza Toychibekovna	
A2 darajadagi o'quvchilarda kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirishda adaptiv yondashuvning roli	333
Nezametov Zuxra Axmadovna	
Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik kasbga ijodiy munosabatni tarbiyalashning nazariy asoslari.....	336
Axmatov Ibrohimjon Furqat o'g'li	
Voyaga yetmaganlar profilaktikasida maktab, oila va mahalla hamkorligining zamonaviy holati va diagnostikasi	340
Japparbergenova Indira Bayramovna	
Yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishni pedagogik tizimini takomillashtirish	344
Amankosova Dinara Gabitovna	
Innovatsion usullar vositasida maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalar nutqini rivojlantirish.....	348
Mamatova Aziza Bo'riboyevna	
Dzyudoning olimpiya o'yinlaridagi o'rni va ahamiyati	353
Jaxongir O'razbayev Temur o'g'li	
Umumta'lim maktab o'quvchilarida milliy va umuminsoniy qadriyatlarga integratsiyalashgan harbiy tarbiyaning ilmiy-nazariy asoslari.....	356
A'zamov Inom Salimjonovich	
The Role of Digital Platforms in Developing Students' Independent Learning Competency.....	360
Jo'rayeva Zamira Ishmuminovna, Uraqova Shaxlo Turdiyevna	
Shaxsiy ta'lim trayektoriyasi tushunchasining pedagogik-psixologik mohiyati	365
Toshpo'latov Olim Panjiyevich	
"Ilk qadam" davlat o'quv dasturi asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat markazlarining ta'lim jarayonlarini tashkil etish	370
Bektemirova Asilabonu Akmal qizi	
Kreativ ta'lim texnologiyalari asosida talabalarda innovatsion kompetensiyalarni shakllantirish metodikasini takomillashtirish	374
Sariboyev Nurali Abdunazarovich	
Bolalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar va yosh xususiyatlari	378
Erkinboyev Muhammadqodir Nodirbek o'g'li	
Tasviriy san'at darslarida eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilarning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish.....	383
Xushvaqtov Abror Doniyor o'g'li	
Raqamli ta'lim muhitida zamonaviy o'qitish metodlari va interaktiv texnologiyalardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	387
Murodova Dilafro'z Matmurod qizi, Sattarova Bibijon Muzaffar qizi, Bekmurodova Muhayyo Uralbayevna	
Kredit-modul tizimida o'quv-me'yoriy hujjatlarni takomillashtirish borasidagi milliy va xorijiy tajribalar	391
Aralova Maxsuma Abdurahmonovna	
Yuqori sinf o'quvchilariga chet til o'qitish va o'rgatishda motivatsiyaning o'rni xususida.....	396
Atadjanova Shaxnoz Abbasovna, Ismoilova Feruza Salimjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda innovatsion metodlar	400
Axmedova Fayziniso Otabek qizi	
Bo'lajak pedagoglarning uzluksiz amaliy faoliyatida professional salohiyatini rivojlantirish yo'llari	403
Habibullayeva Muxlisaxon Yorqinjon qizi	

MUNDARIJA SOÐERJANIE CONTENTS

Innovatsion yondashuv asosida bo'lajak texnologiya o'qituvchilarining PR kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi.....	406
J. B. Jumabayev	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	412
Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna	
Biologiya ta'lim jarayonida ilg'or hamda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llash.....	416
Mo'minov Dilshod Yaxshiboy o'g'li	
Oliy ta'limda masofaviy ta'limning pedagogik-psixologik xususiyatlari	420
Mutalibova Muqaddasxon Abdunabi qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda raqamli platformalar orqali kiberxavfsizlik madaniyatini shakllantirish	423
Nazarmatova Dilshoda Umarali qizi, Saminjonova Sevaraxon Axmadjon qizi, Abdihakimova Muqaddas Fahridinova, Matsapayeva Nigora Satbay qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining etnopedagogik kompetentligini shakllantirishda milliy hunarmandchilik va xalq amaliy san'atining didaktik imkoniyatlari	428
Pardayeva Gulchexra Safarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning bilish kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik asoslari	432
Qipchaqova Sevinchxon Farxodjon qizi	
Maktabgacha ta'lim boshqaruvida ERP tizimlarini integratsiyalashning proaktiv modeli.....	436
Raxmatillayev Oyatillo Zikrillayevich	
Maktabgacha ta'limda rivojlantiruvchi markazlarni tashkil etish va loyihalashtirish	439
Sadikova Shoista Akbarovna, Yangiboyeva Salomat Samandarovna, Yangiboyeva Sevinch Samandarovna	
Milliy hunarmandchilik buyumlarini yasash orqali o'quvchilarning ijodkorligini rivojlantirish	442
Xayitov Jonibek Xolboboyevich, Nabijonova Nilufar Nabijon qizi	
Futbol o'yinida to'pga kalla bilan zarba berish.....	446
Xolmaxmatov Boburjon Musurmon o'g'li	
Сравнительно-типологический анализ юмора и гуманизма в творчестве Гафура Гуляма и Марка Твена.....	451
Абдумунинова Махлиё	
Особенности фонетико-фонематической речи (качественные и количественные) у младших школьников с речевыми расстройствами.....	453
Заирова Н. Б.	

TASVIRIY SAN'AT DARSLARIDA ESHITISHDA NUQSONI BO'LGAN O'QUVCHILARNING BADIY- IJODIY QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH

Xushvaqto'v Abror Doniyor o'g'li
Nizomiy nomidagi O'ZMPU
Surdopedagogika va maxsus pedagogikaning
klinik asoslari kafedrasida o'qituvchisi

Annotatsiya: Eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilarning o'ziga xos sensor-psixologik xususiyatlari hamda ularning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini tasviriy san'at darslarida rivojlantirish metodikasi yoritilgan. Eshitish nuqsonini vizual va taktil idrok orqali kompensatsiya qilish, o'quvchilarning ijodiy tafakkurini boyitishda innovatsion va multimodal usullardan foydalanish masalalari tahlil etilgan. Shuningdek, tasviriy faoliyat jarayonida estetik did, fantaziya, intuitiv tafakkur va psixomotor ko'nikmalarni shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari ochib berilgan.

Kalit so'zlar: tasviriy san'at, eshitishda nuqson, kompensatsiya, vizual idrok, ijodiy qobiliyat, taktil sezgi, badiiy tafakkur, fantaziya, estetik his-tuyg'u, intuitsiya, psixomotor ko'nikmalar.

Abstract: The sensory-psychological characteristics of hearing-impaired students and the methodology for developing their artistic and creative abilities in fine arts lessons are examined. Particular attention is given to the compensation of hearing impairment through visual and tactile perception, as well as to the application of innovative and multimodal methods aimed at enriching students' creative thinking. The study also highlights the pedagogical potential of developing aesthetic perception, imagination, intuitive thinking, and psychomotor skills through artistic activities.

Key words: fine arts, hearing impairment, compensation, visual perception, creative ability, tactile sensation, artistic thinking, fantasy, aesthetic feeling, intuition, psychomotor skills.

Аннотация: Освещаются специфические сенсорно-психологические особенности учащихся с нарушениями слуха, а также методика развития их художественно-творческих способностей на уроках изобразительного искусства. Проанализированы вопросы компенсации нарушений слуха посредством визуального и тактильного восприятия, а также применения инновационных и мультимодальных методов в развитии творческого мышления учащихся. Особое внимание уделено педагогическим возможностям формирования эстетического восприятия, фантазии, интуитивного мышления и психомоторных навыков в процессе художественной деятельности.

Ключевые слова: изобразительное искусство, нарушение слуха, компенсация, визуальное восприятие, творческие способности, тактильные ощущения, художественное мышление, фантазия, эстетическое чувство, интуиция, психомоторные навыки.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim tizimida har bir bolaning shaxsiy qobiliyatlari va individual ehtiyojlarini hisobga olish muhim ahamiyat kasb etadi. Bu jihatdan, eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilarni tasviriy san'at darslarida qatnashish jarayonida ularning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish muammosi dolzarb hisoblanadi. Eshitish qobiliyatining cheklanganligi bolalarning muloqot, ijtimoiylashuv va bilim olish jarayonlariga ta'sir ko'rsatishi bilan birga, ularning ijodiy ifoda vositalarini topishida ham muayyan qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Shu bois, tasviriy san'at kabi vizual vositalar asosida ishlash eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilar uchun ijodiy imkoniyatlarni ochib beruvchi muhim omil hisoblanadi.

Bolalar uchun tasviriy faoliyat qandaydir hayotiy, noyob, yangi va ko'pgina imkoniyatlarni o'zida qamrab olgan jarayondir. Bu faoliyatda bolalar qayta aloqaga kirishish, shakllarning tashqi ko'rinishini tasvirlash va tartibga solish, ranglarni ajrata olish, his qilish, voqeani kuzatish hamda kompozitsiyalarni birlashtirish kabi vaziyatlarga duch keladilar. Bolalar ish faoliyatida hayotiy tajribalariga aloqador ko'pgina turli elementlar va kechinmalar aks ettiriladi. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarning bolalikda orttirgan tajribasi qandaydir

ma'noda universal xarakterga ega bo'ladi. Ilmiy tadqiqotlarda eshitish qobiliyati cheklangan bolalarning tasviriy faoliyatida vizual-idrok qobiliyatlarining ustuvorligi, ranglar va shakllar orqali o'z his-tuyg'ularini ifodalashdagi mahorati qayd etilgan. Biroq, mazkur mavzu bo'yicha amaliy metodik yondashuvlar va pedagogik texnologiyalar yetarli darajada ishlab chiqilmaganligi dolzarb muammo sifatida qolmoqda.

O'quvchilarni hayotga va keyingi ta'lim bosqichlariga tayyorlash tizimining samarali ishlashiga erishishni ta'minlash uchun umumta'lim maktabi va oilada ularning keng qamrovli faoliyatini ta'minlaydigan pedagogik sharoit yaratish zarur. Bu esa o'quvchilarda atrof-olam hamda undagi voqea va hodisalarni anglash ko'nikmalarini rivojlantirish vositasida ularning hayotga tayyor bo'lishlarini, bu jarayonda lozim bo'ladigan maqsadga intiluvchanlik, vatanparvarlik, o'rtoqlari va tengdoshlariga do'stona munosabat, ularni tushunish, mehnatsevarlik kabi ma'naviy-axloqiy sifatlarini shakllantirishga yordam beradi. Ayniqsa, tasviriy san'at va amaliy mashg'ulotlar bu borada keng imkoniyatlarga ega.

Tasviriy san'at darslarida badiiy-ijodiy qobiliyatni shakllantirish shunchaki rasm chizish texnikasini o'rgatish emas, balki o'quvchida dunyoni estetik idrok etish va uni vizual obrazlar orqali ifodalash mahoratini uyg'otishdir. Bu jarayon jahon adabiyotida ham ko'p bora ta'kidlanganidek, inson qalbining eng chuqur qatlamlarini yuzaga chiqarishga xizmat qiladi.

Tasviriy san'atda badiiy-ijodiy qobiliyatning tarkibiy qismlari insonning intellektual, hissiy va texnik imkoniyatlarini birlashtiruvchi murakkab tizimdir.

Bu tizimning birinchi va eng asosiy bo'lagi badiiy idrok va kuzatuvchanlik bo'lib, u ijodkorga borliqni oddiy ko'z ilg'amas tafsilotlarigacha ko'rish va ulardagi estetik mohiyatni anglash imkonini beradi.

Ikkinchi muhim qism – ijodiy tasavvur va fantaziya bo'lib, u rassomga real hayot elementlaridan mutlaqo yangi, original obrazlar yaratishga xizmat qiladi.

Keyingi tarkibiy qismlar – badiiy tafakkur va intuitsiya bo'lib, ular asarning g'oyaviy va kompozitsion yaxlitligini ta'minlaydi. Shuningdek, estetik his-tuyg'u qobiliyatning tarkibiga kirib, u ijodkorning asarga o'z emotsional munosabatini singdirishiga yordam beradi; busiz asar jonsiz texnik chizmaga aylanib qoladi.

Nihoyat, psixomotor ko'nikmalar yoki qo'l mahorati barcha ichki kechinma va g'oyalarni moddiy shaklga, ya'ni rasmga ko'chirishning texnik vositasidir. Shunday qilib, badiiy-ijodiy qobiliyat o'tkir nigoh, boy tasavvur, teran fikr, nozik qalb va mahoratli qo'llarning o'zaro uyg'unligidan tashkil topadi.

Tasviriy san'at va texnologiya darslari o'quvchilarning nafaqat estetik didini rivojlantiradi, balki ularning atrof-olamni ilmiy va badiiy jihatdan anglash, tahlil qilish hamda ijodiy fikrlash qobiliyatlarini ham shakllantiradi. Chizish, loyihalash va amaliy faoliyat turlari orqali o'quvchilar o'z his-tuyg'ularini ifodalashga, go'zallikni ko'rish va qadrlashga, amaliy ko'nikmalarni egallashga o'rganadilar. Bu esa ularning keyingi ta'lim bosqichlariga va mustaqil hayotga psixologik, intellektual hamda amaliy jihatdan tayyor bo'lishlariga xizmat qiladi.

Maktab ta'limi o'quvchilarni hayotga tayyorlash bilan birga, ularning kelajakda muvaffaqiyatli shaxs bo'lib yetishishi uchun mustahkam poydevor yaratadi. Bu jarayonda o'quvchining har tomonlama rivojlanishini ta'minlash, zamonaviy talablar asosida pedagogik yondashuvlarni takomillashtirish, fanlararo integratsiyani kuchaytirish va oila bilan hamkorlikda ishlash muhim ahamiyat kasb etadi. Faqatgina bunday yondashuv orqali jamiyatimizning munosib, bilimli, ma'naviy boy va raqobatbardosh avlodini tarbiyalab yetishtirish mumkin.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarni o'qitish va ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish masalasi maxsus pedagogika va surdopedagogika yo'nalishida ko'plab tadqiqotchilar tomonidan o'rganilgan.

F.J. Alimxo'jaeva zaif eshituvchi bolalarda eshitish qobiliyatini rivojlantirishda didaktik materiallardan foydalanishning pedagogik ahamiyatini asoslab bergan.^[1] Tadqiqotlarda vizual vositalar, ko'rgazmali materiallar va sezgi organlari orqali ta'limni tashkil etish o'quvchilarning bilish faolligini oshirishi ta'kidlangan.

A. Nazarov esa eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalar ta'limida maxsus pedagogik yondashuvlarning muhimligini ko'rsatib, korreksion ta'limning psixologik va metodik asoslarini yoritgan.^[4]

Tasviriy san'at darslarining o'quvchilar ijodiy tafakkurini rivojlantirishdagi ahamiyati Z.N. Mamarajabova va K.G'. Sadirovalarning ilmiy-metodik ishlarida keng yoritilgan.^[2] Mualliflar eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalar bilan ishlashda multimodal metodlardan, jumladan, vizual, taktil va amaliy mashqlardan foydalanish samarali natija berishini qayd etadilar.

N.Yu. Yusupova, M.U. Hamidova, N.Q. Abidova hamda M.Yu. Pardayevaning maxsus metodik qo'llanmasida tasviriy san'at va qo'l mehnati mashg'ulotlari orqali bolalarning estetik didi, mayda motorikasi va ijodiy faolligini rivojlantirish usullari ilmiy asoslangan.^[5]

L.S. Vygotskiyning pedagogik-psixologik qarashlari alohida ehtiyojli bolalar rivojlanishida ijtimoiy muhit va faoliyatning muhim o'rin tutishini ko'rsatadi.^[3]

Zamonaviy xorijiy tadqiqotlarda ham eshitishida nuqsoni bo'lgan o'quvchilarning tasviriy faoliyat orqali o'z fikr va his-tuyg'ularini erkin ifodalashi ularning kreativ tafakkurini rivojlantirishga xizmat qilishi ta'kidlanadi.^[6]
^[7] Shu jihatdan, tasviriy san'at darslarida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarning badiiy-ijodiy salohiyatini rivojlantirishda muhim omil sifatida baholanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Eshitishida nuqsoni bo'lgan o'quvchilar bilan tasviriy san'at darslarini tashkil etishda quyidagi fundamental pedagogik tamoyillarga tayaniladi:

1. **Maksimal vizuallik:** dars jarayonidagi har bir tushuncha, topshiriq va qoida yuqori sifatli slaydlar, real predmetlar, reproduksiyalar va pedagogik chizmalar bilan ta'minlanishi shart.
2. **Kompensatorlik faoliyati:** axborotni qabul qilishda yetishmayotgan quloq a'zosining o'rni ko'rish, hid bilish va taktil (ushlab ko'rish) sezgilari yordamida to'ldiriladi.
3. **Nutq va harakat uyg'unligi:** yangi terminlar va tasviriy san'at qoidalari daktil (barmoq alifbosi), imo-ishora hamda doskadagi yozma matn shaklida parallel ravishda ko'rsatiladi.

Badiiy-ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish usullari

O'quvchilarning reproduktivlikdan (shunchaki nusxa ko'chirishdan) uzoqlashib, mustaqil ijodiy tafakkur yuritishini ta'minlash uchun quyidagi metodlar samarali hisoblanadi:

1. **Bosqichma-bosqich vizual pedagogik namoyish:** o'qituvchi doskada yoki individual ekranda kompozitsiya qurish, shakl berish va shtrixlash jarayonini jonli tarzda ketma-ket bajarib ko'rsatadi.
2. **Taktil-sensorli mashqlar:** tasvirlanadigan predmetni (masalan, mevalar, loydan yasalgan figuralar, barglar) chizishdan oldin bolalar ularni ushlab, shakli va teksturasini qo'llari bilan his qiladilar. Bu xotirada kuchli fazoviy model yaratadi.
3. **Erkin assotsiatsiyalar va rang terapiyasi:** o'quvchilarga ma'lum bir his-tuyg'uni (masalan, quvonch, g'am, tinchlik) so'z bilan emas, ranglar gammasi, piksellar hamda kutilmagan chiziqlar shaklida vizual ifodalash topshiriladi.
4. **Noan'anaviy rasm chizish texnikasi:** barmoqlar bilan chizish, shtamp, monotipiya, klyaksografiya va kollaj usullari bolalarda qo'rquv hissini yo'qotadi hamda ijodiy erkinlik beradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tasviriy san'at darslarida ushbu interaktiv va multimodal metodikadan foydalanilganda, eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarda quyidagi ijobiy o'zgarishlar kuzatiladi:

1. Chizilgan rasmlarda stereotipik (bir xil, nusxa) elementlar kamayadi va originallik darajasi oshadi.
2. Bolalar rasm qog'ozidagi bo'shliqlarni fon elementlari va mayda detallar bilan boyitishni (detallashtirishni) boshlaydilar.
3. Mayda motorika va ko'rish-harakat koordinatsiyasi yaxshilanadi, bu esa ularning texnik darslarda ham faolligini oshiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilar cheksiz ijodiy salohiyatga ega guruhdir. Tasviriy san'at darslarida an'anaviy ma'ruzalardan voz kechib, daktil-vizual sinxronizatsiya, taktil-sensorli mashqlar hamda noan'anaviy chizish texnikalarini qo'llash orqali ularning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini yuqori bosqichga olib chiqish mumkin. Bu nafaqat ularning estetik tarbiyasini shakllantiradi, balki kelajakda kompyuter grafikasi, dizayn va xalq hunarmandchiligi kabi sohalarda yetuk mutaxassis bo'lib yetishishlariga zamin yaratadi.

Tajriba natijalari bo'yicha olingan ma'lumotlar shundan dalolat beradiki, maxsus maktab-internatlarda kar va zaif eshituvchi o'quvchilarni o'qitish jarayonida badiiy-ijodiy qobiliyatlari juda sekin rivojlanadi va bunday o'ziga xoslik eshitish idrokining o'ziga xosligi bilan asoslanadi. Shuning uchun badiiy-ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishda eshitishda nuqsoni bo'lgan boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'ziga xos ta'limiy ehtiyojlarini hisobga olgan holda psixologik-pedagogik shart-sharoitlarni yaratish talab etiladi.

Tasviriy san'at ta'lim metodikasini ishlab chiqishda eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish bo'yicha korreksion pedagogik ishlarning aniq tizimini aniqlash uchun ta'limning ham umumiy, ham xususiy tamoyillariga tayandik. Shunday qilib, maxsus maktab ta'lim muassasalarida eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilarning o'ziga xos ta'lim ehtiyojlarini hisobga olgan holda psixologik-pedagogik sharoitlar yaratildi. Ta'limiy tadqiqot shuni ko'rsatdiki, eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilarda badiiy-ijodiy qobiliyatni rivojlantirish ularning dunyoqarashi, tafakkuri va faoliyatini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Alimxo'jaeva F.J. Zaif eshituvchi bolalar eshitish qobiliyatini rivojlantirishda didaktik materiallardan foydalanish: p.f.n. diss. avtoref. – M., 1992.
2. Mamarajabova Z.N., Sadirova K.G'. Tasviriy san'atini o'qitish texnologiyasi (eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar misolida): o'quv qo'llanma. – Toshkent, 2024.
3. Vygotskiy L.S. Pedagogicheskaya psixologiya. – M.: Pedagogika, 1991.
4. Nazarov A. Maxsus pedagogika: eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar ta'limi. – Toshkent, 2018.
5. Yusupova N.Yu., Hamidova M.U., Abidova N.Q., Pardayeva M.Yu. Tasviriy san'at va qo'l mehnatiga o'qitish maxsus metodikasi. – Toshkent, 2018.
6. Development of Visual Activity of Students with Hearing Impairment. // Propulsion Tech Journal. – 2023.
7. The Difference in the Creativity of People Who Are Deaf or Hard of Hearing. // PMC, MDPI. – 2023.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.